

VÄRMDÖ KOMMUN

Bredbandsplan

Strategisk plan för
bredbandsutbyggnad

Beslutsnivå- och datum <i>(läggs in efter beslut)</i>	Kommunfullmäktige 2019-04-24
Diarienummer	2019KS/0202
Reviderat	-
Lagstadgat styrdokument	Nej
Ersätter styrdokument	Bredbandstrategi 2016
Uppföljning	Bredbandsplanen följs upp en gång per mandatperiod. Rubriken utbyggnadsläget följs upp årligen.
Ansvar	Samhällsbyggnadskontoret

Inledning

Tillgång till bredband är en strategisk utvecklingsfråga som blir allt mer viktig i dagens samhälle. Värmdö kommuns bredbandsplan syftar till att belysa nuläget och framföra kommunens roll i utvecklingsfrågan.

I regeringens bredbandsstrategi från 2016 framförs tre mål.

- Mål 1: År 2020 bör 95 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 megabit per sekund.
- Mål 2: År 2025 bör hela Sverige ha tillgång till snabbt bredband.
- Mål 3: År 2023 bör hela Sverige ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet.

För att främja bredbandsutbyggnaden och uppnå regeringsmålen måste Värmdö kommun ta en aktiv och strategisk främjande roll på bredbandsmarkanden, såväl i tätorterna som i skärgården. All bredbandsutbyggnad är i likhet med de mobila telenäten tänkt att byggas ut av bolag som opererar på marknaden.

Syfte

En ökad tillgång till bredband bidrar till att nå kommunens vision 2030, där en virtuell mötesplats är en del. Syftet med bredbandsplanen är att på en övergripande nivå fastställa hur Värmdö kommun ska agera för att utveckla en digital agenda och bidra till att uppnå såväl vision 2030 som regeringsmålen.

Bredbandsplanen är främst ett verktyg för kommunens samordning av insatser för att nå målet, men också en plattform för att kommunicera nuläget och utbyggnadstakten.

Bakgrund

Människor lever idag i ett samhälle som präglas av mobilitet, där information ofta är tillgänglig var man än är och där det digitala och det fysiska allt mer smälter samman genom ny teknik och möjligheter. Detta ökar kraven och förväntningarna på att det ska finnas en god tillgång till bredband och internet med hög överföringshastighet i såväl fasta- som mobila lösningar oavsett var i kommunen man befinner sig.

Beslutsdatum: 2019-04-24	Diarienummer: 2019KS/0202
Dokumentnamn: Bredbandsplan	

Dagens digitala livsstil ställer även högre krav på företag och näringslivets utveckling. Allt fler företag använder e-tjänster i sin administration och erbjuder varor och tjänster via e-handel. För att utveckla näringslivet är tillgång till snabbt och stabilt bredband en förutsättning. Många medborgare kommunicerar via sociala media, ser på TV via fiber eller utnyttjar olika onlinetjänster. På sikt kommer även många av välfärdstjänsterna kunna bäras av den digitala infrastrukturen.

I en nära framtid räknar många med att utbildning, social vård och omsorg kommer att innehålla inslag av e-tjänster, till exempel undervisning eller övervakning via nätet. En god tillgång till bredband skapar även möjligheter för individen att arbeta från valfri plats och kunna anpassa vardagen utefter ens egna behov. Digitaliseringen av samhället innebär en omfattande effektivisering såväl som en förbättrad samhällsservice och ökad livskvalitet för kommunens invånare. En förutsättning för att denna utveckling ska kunna vara möjlig är att det finns tillgång till bredband.

Utbyggnadsläget

Enligt post- och telestyrelsens (PTS) årliga mobiltäckning och bredbandskartläggning uppmättes i oktober 2018 att ca 78 procent av hushållen på Värmdö hade tillgång till bredband med en faktisk hastighet om 100 megabit per sekund. Motsvarande siffra för 2017 var 72 procent och 66 procent för 2016. I PTS kartläggning framgår att ca 90 procent av hushållen i kommunen 2018 har tillgång till bredband i sin absoluta närhet. Detta innebär att det finns ledningar utdragna men att hushållen ännu inte är anslutna.

I jämförelse med andra kommuner i Stockholms län har Värmdö en relativt låg andel hushåll och företag med tillgång till bredband. Detta kan delvis förklaras genom att Värmdö till stor del består av glesbygd och skärgård där utbyggnaden av fiber inte har skett i samma takt som i mer tätbebyggda områden där det marknadsmässiga intresset varit starkare. Ett flertal andra kommuner inom länet har även själva byggt ut fiber genom kommunala bolag och har av den anledningen en högre andel hushåll och arbetsställen med tillgång till bredband.

I Värmdö kommun har utbyggnaden av bredband helt skett och sker fortfarande på marknadsmässiga villkor med en del statligt och kommunalt stöd för utbyggnad i glesbygdsområdet och skärgård. En stor drivkraft i bredbandsutbyggnaden är engagerade medborgare och byalag som själva driver frågan och tar kontakt med operatörer på marknaden. Underifrånperspektivet och engagemanget från medborgare är av största vikt för att en fortsatt utbyggnad ska kunna ske.

Beslutsdatum: 2019-04-24	Diarienummer: 2019KS/0202
Dokumentnamn: Bredbandsplan	

Tabell 1. Utbyggnadsgrad av bredband i Värmdö kommun (PTS, 2019)

	Hushåll 2017	Hushåll 2018	Arbetsställen 2017	Arbetsställen 2018
Tätort och småort*	75%	81 %	69%	77 %
Glesbygd och skärgård*	26%	35 %	33%	41 %
Totalt	72%	78 %	64%	74 %
	<i>*Tabellen omfattar områden i tätort eller småort samt områden utanför tätort och småort (här benämnd som glesbygd och skärgård), enligt SCB:s indelning för det aktuella året.</i>			

Kommunala fastigheter

År 2018 hade drygt 85 procent av kommunens verksamhetslokaler fiber med hög prestanda. Den utbyggnad som genomfördes under 2017 och 2018 har skapat mycket goda förutsättningar för en fortsatt digitalisering av kommunala tjänster och verksamheter.

Tätort och småort

Värmdö har en omfattande spridd men områdesvis tät bebyggelse. I tätorterna Gustavsberg, Hemmesta, Brunn och Stavsnäs och Björkås finns en mer sammanhängande bebyggelse vilket även underlättar för en marknadsmissig utbyggnad av bredband. I kommunens tätorter och småorter beräknades antalet anslutna hushåll vara ca 81 procent i oktober 2018, motsvarande siffra för 2017 var 75 procent. För de områden som finns kvar bedöms till stora delar vara inom absolut närhet till fast bredband.

Glesbygd och skärgården

Under 2018 pågick och delvis avslutades utbyggnader av fiber i kommunens yttre delar såsom Stavsnäs, Kalvsvik, Löknäs, Abborkroken, Boda, delar av Barnvik, Ängsvik och Mörtnäs. De östra delarna av Svartsö fick även tillgång till fiber genom ett samarbete mellan fiberföreningen och Österåkers stadsnät, ÖSAB.

I skärgården har det på senare år genomförts förstudier på ett flertal öar för att skapa en marknad för fiberutbyggnad och arbetat med lokala projekt för själva utbyggnaden. Lokala föreningar och byalag har med stöd av Leader-medel och/eller anslag från länsstyrelsens bredbandsanslag byggt ut fibernät.

Stockholms Skärgårdsnät AB driver genom stöd från jordbruksverket och EU-medel ett projekt för att färdigställa och fibrera den mellersta skärgården. Det är fiberföreningar på Ornö, Nämndö, Runmarö och Harö som tillsammans gått ihop och startat projektet. I projektet ingår bland annat planer för samverkan kring bidrag och byggnation för att hålla nere

Beslutsdatum: 2019-04-24	Diarienummer: 2019KS/0202
Dokumentnamn: Bredbandsplan	

kostnader. Genom att länka samman fibernätet på de enskilda öarna med varandra och den kringliggande skärgården skapas ett mer robust och säkert nät. Projektet förväntas färdigställas senast 2020-12-31.

Sveriges regering avsatte 4,25 miljarder kronor genom landsbygdsprogrammet 2014-2020 för utbyggnad av bredband i landsbygdsområden. Ansökningsperioden för detta bidrag är över och inget nytt stöd förväntas tillkomma innan år 2020.

I december 2018 påbörjade Skanova en avveckling av kopparnät i tre områden i Värmdös skärgård; Stavsudda, Saxaren och Söderholmen. Om det är fler områden i kommunen som kommer att beröras är i nuläget oklart. Skanova avvecklar kopparnätet i områden där koppertjänster inte är framtids säkra och där kundunderlaget enligt dem är för litet.

I Värmdös norra skärgård är inte fiber utbyggt. Utmaningarna för att bygga fiber i skärgården är många. Terrängen är relativt svårframkomligt och bebyggelsen gles. I dessa områden kan extra insatser krävas för att en fiberutbyggnad ska kunna komma till.

Strategi

För att nå regeringens mål till 2020 måste en kraftfull satsning ske i Värmdö de närmaste åren. Fiberutbyggnaden bör ses som en självklar del i samhällsplaneringen både för utvecklingen av bostäder men även företag för att målen ska kunna uppnås. För att Värmdö ska vara en attraktiv kommun att bo, leva och etablera företag i krävs tillgång till bredband. De tätbebyggda områdena inom kommunen är i dagsläget till stor del utbyggda men även här måste anslutningsgraden bli högre för att uppnå målen, i dessa områden finns flertal företag med direkt närhet till befintligt nät som inte är anslutna. Den största utmaningen framöver gäller främst att få till en utbyggnad i glesbygdsområdena och i skärgården. I dessa områden är marknadsintresset inte lika stort. Av den anledningen kan det behövas större insatser från kommunens sida gällande att föra samman operatörer på marknaden med byalagar och fiberföreningar.

Kommunens roll

Utgångspunkten för Värmdö kommun är att bredbandsbehovet ska tillgodoses av aktörer på bredbandsmarknaden. Värmdö kommun ska hjälpa marknaden att främja utvecklingen av elektronisk infrastruktur och bredband. Främst genom ansvar för samhällsplanering och prövning av lov, tillstånd med mera som kommunen administrativt kan medverka till utvecklingen. Värmdö kommuns roll i utvecklingsfrågan är förenligt med resultatet från Post- och telestyrelsens rapport (2018) om kommunernas betydelse i bredbandsutbyggnaden. I rapporten framgår att kommunerna ska ta en aktiv och strategisk främjande roll på bredbandsmarknaden och behandla alla aktörer lika.

Utbyggnad av bredband främjas av Värmdö kommun genom att:

Beslutsdatum: 2019-04-24	Diarienummer: 2019KS/0202
Dokumentnamn: Bredbandsplan	

- Kommunen verkar för en öppen och konkurrensneutral bredbandsmarknad där ingen särbehandlas.
- Kommunen upplåter utrymme i den kanalisation kommunen äger eller överlåter den på en annan huvudman som garanterar att den är öppen för alla.
- Kommunen bistår aktörer med information och råd vid planering och utbyggnad av fibernät.
- Kommunen har möjlighet att pröva medfinansiering av viss bredbandsutbyggnad i områden där marknaden sannolikt inte kan förväntas investera i infrastruktur.
- Kommunen har möjlighet att pröva medfinansiering av förstudie för bredbandsutbyggnad i områden där marknaden är inte visat något intresse.
- Kommunen medverkar i utbyggnaden främst med olika administrativa insatser kopplat till planering, som medverkan i styr- och arbetsgrupper.
- Kommunen företräder de allmänna samhällsintressena i översikts- och detaljplanering genom att alltid beakta behov av bredbandskommunikation.
- Kommunen utreder möjligheten att lägga tomrör i samband med VA-utbyggnad.
- Kommunen har rutiner klara för grävningstillstånd och tecknande av markavtal.
- Kommunen ska genom dialog med andra kommuner och nätverk öka kunskapen kring hur andra kommuner jobbar med bredbandsutbyggnaden.

Uppföljning

Utbyggnaden av bredband sker i rask takt och därför föreslås en uppföljning av rubriken Utbyggnadsläge ske varje år i samband med att PTS presenterar Mobiltäcknings- och bredbandskartläggningen. Strategin som sådan föreslås revideras varje mandatperiod.

Begreppsdefinitioner

Bredband

Bredband är ett vanligt samlingsnamn för en rad olika tekniker som gör det möjligt att ansluta till internet med hög överföringshastighet. Både fasta och mobila lösningar marknadsförs som bredband. Vanligen ger fast bredband högre överföringshastighet än mobilt bredband.

Fiber

Optisk fiber dras i dag bland annat till villor, till exempel när man ändå gör andra installationer. Det är en anslutningsform som anses framtidssäker eftersom den möjliggör hög överföringskapacitet. Till skillnad från exempelvis ADSL kräver fiberanslutningar att ny infrastruktur byggs (fiberkablar dras).

3G

3G är tredje generationens mobiltelefonisystem och efterföljaren till NMT- och GSM-systemen.

Beslutsdatum: 2019-04-24	Diarienummer: 2019KS/0202
Dokumentnamn: Bredbandsplan	

4G

Fjärde generationens mobilkommunikation, ett samlingsnamn på standarder bortom 3G. 4G är främst avsedd för ultrabredbandig internetåtkomst. För att en kommunikationsteknik ska få kallas 4G krävs att den kan erbjuda hastigheter på ungefär 100 Megabit per sekund till mobila användare och 1Gbit/sekund till stationära användare.

5G

Femte generationens mobilnät är det samlingsnamn som används för att beteckna nästa stora fas av mobila telekommunikations-standarder bortom 4G.